

- העותרים: 1. בצלם, מרכז המידע לזכויות האדם בשטחים
2. האגודה לזכויות האזרח בישראל

שניהם ע"י ב"כ עוה"ד לימור יהודה ו/או דן יקיר
ו/או דנה אלכסנדר ואח'

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

ת"ד 34510, ירושלים 91000

טל': 6521218-02; פקס: 6521219-02

- נ ג ד -

המשיב: הפרקליט הצבאי הראשי

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים

השלמת טיעון מטעם העותרים

העותרים מתכבדים להגיש השלמת טיעון קצרה בהמשך לדיון בעל-פה שהתקיים ביום 30.4.2006.

1. בעתירה טוענים העותרים, כי חובת קיומה של חקירה במקרים, בהם כוחות הביטחון גרמו למותם של אזרחים במהלך פעילותם בשטחים נגזרת כחובת משנה מהזכות לחיים ומחובתה של מדינת ישראל לנקוט בכל האמצעים הסבירים, הדרושים על מנת למנוע פגיעה באזרחים.

2. בתגובת העותרים להודעה המשלימה מטעם המשיב, שהוגשה ביום 20.12.2004, הפנו העותרים לפסק-דין שניתן ביום 14.12.2004 על ידי בית המשפט הגבוה בבריטניה (פסק הדין צורף כנספח ע/49 לעתירה). במהלך הדיון ביום 30.4.2006 טען ב"כ המשיב, כי בפסק הדין הורה בית המשפט לפתוח בחקירה אך במקרה אחד, בו היה ההרוג מוחזק במשמורת כוחות הביטחון הבריטיים, אך נמנע מלהורות על קיום חקירה בחמשת המקרים האחרים, ולפיכך, אין ביסוס בפסק-הדין לטענת העותרים בדבר חובה לפתיחה בחקירה פלילית בכל מקרה, בו גרמו כוחות הביטחון למותו של אזרח.

3. דא עקא, שבפסק הדין קובע בית המשפט, כי סעיפים 2 ו-3 לאמנה האירופית גוזרים חובה פרוצדורלית לקיומה של חקירה רשמית ואפקטיבית במקרים, בהם גרמו כוחות הביטחון למותם של אנשים:

Apart from the substantive provisions of these articles,
the jurisprudence of the Court has drawn out of them,

in support of the rights and freedoms contained within them, what may be called the implied procedural obligation of a proper and adequate investigation into loss of life or torture or inhuman or degrading treatment or punishment.

(פיסקה 319 לפסק הדין)

4. בית המשפט מוסיף, כי באופן עיקבי נדחתה הטענה, לפיה יש במצב הביטחוני כדי לבטל את החובה הפרוצדורלית לקיומה של חקירה:

However, the Court has consistently rejected the idea that there is any displacement of the investigative duty by reason of the security situation.

(פיסקה 324 לפסק הדין)

5. ודוקו, בית המשפט אכן הורה על חקירה אך בנוגע לאחד מבין ששת המקרים שהובאו בפניו, ואולם לא משום שמצא, כי לא רובצת על הרשויות חובת חקירה, אלא מהטעם שמצא כי נעדר הוא סמכות שיפוט לדון בחמשת המקרים על פי האמנה האירופית (משום שהמעשים בוצעו בעיראק, בעוד תחולת האמנה הינה בעיקרה טריטוריאלית). לא זו אף זו, בית המשפט מדגיש, כי לו מצא שקיימת בידו סמכות לגבי חמשת אירועי המוות האחרים הרי שהיה קובע, כי החובה הנגזרת מהזכות לחיים הופרה, שכן החקירות שנערכו לא היו עצמאיות ולא אפקטיביות – הן היו שטחיות, משהן התבססו על ראיות של החיילים המעורבים עצמם, וללא הסתייעות בראיות פורנזיות:

As for the first five cases, the current issue, in terms of article 2, only arises if we are wrong about the question of jurisdiction. We will therefore deal with the matter in less detail than we would otherwise have done. In our judgment, however, on the hypothesis that these claims had fallen within the scope of the Convention and the Act, the duty would not have been complied with... The investigations were therefore not independent. Nor were they effective, for they essentially consisted only in a comparatively superficial exercise, based on the evidence of the soldiers involved themselves, and even then on a paucity of interviews or witness statements, an exercise which was one-sided and omitted the assistance of forensic evidence such as might have become available from ballistic or medical expertise.

(פיסקה 337 לפסק הדין)

6. בפסק הדין מובא אזכור של התפתחות מדיניות החקירות של הצבא הבריטי בעיראק. בהקשר זה נמסר לבית המשפט, כי לאחר עיון מחודש במדיניות החקירות אומצה בחודש אפריל 2004 מדיניות חדשה, לפיה כל תקרית ירי אשר היו מעורבים בה כוחות בריטיים ואשר כתוצאה ממנה נהרג או נפצע אזרח תחקר על-ידי המשטרה הצבאית (RMP). רק

באופן חריג, רשאי מפקד החטיבה להחליט שתקרית מסוימת אינה מחייבת חקירה שכזו, ובמקרה כזה עליו לדווח על ההחלטה למפקד הגזרה בכתב (ראו פסקאות 47-54 לפסק הדין).

היום, 9 במאי, 2006

לימור יהודה, עו"ד

ב"כ העותרים